

ZKUŠEBNÍ OKRUHY KE STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠCE OBORU APLIKOVANÁ GEOGRAFIE

A) APLIKOVANÁ GEOGRAFIE A REGIONÁLNÍ ROZVOJ

1. Pozice RG v systému vědních disciplin, vývoj ve světě a v ČR
2. Ekonomické základy RG
3. Sociální a kulturní dimenze RG
4. Behaviorální geografie, regionální povědomí a regionální identita
5. Klasifikace a typologie regionů, hranice, teorie hranic
6. Regionalizace a regionální taxonomie
7. Difúze v regionálním systému, (dis)kontinuita regionů
8. Regiony a politický systém, regiony jako cíle regionální politiky
9. Regionální disparity, regionální rozvoj, regionální politika
10. Vývoj ekonomických teorií a teorií regionálního růstu
11. Regionální rozvoj a regionální politika EU
12. Regionální rozvoj a regionální politika ČR

Doporučená literatura:

- **Blažek, Jiří and Uhlíř, David. 2002.** *Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, klasifikace.* [editor] Pavel Klener. Praha : Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum.
- **Claval, Paul. 1998.** *An Introduction to Regional Geography.* Oxford : Blackwell Publishers.
- **Gregory, Derek, et al. 2009.** *The Dictionary of Human Geography.* 5th edition. Oxford : Blackwell Publishing Ltd.
- **Gurňák, Daniel, Blažík, Tibor and Lauko, Viliam. 2005.** *Úvod do politickej a regionálnej geografie.* Bratislava : Univerzita Komenského.
- **Hampl, Martin. 2005.** *Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext.* Praha : Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy.
- **Hampl, Martin. 2007.** Regionální diferenciace současného socioekonomického vývoje v České republice. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review.* Vo. 43, No. 5, 889-910.
- **Hägerstrand, Torsten. 1967.** *Innovation, Diffusion as a spatial process.* Chicago : The University of Chicago Press.
- **Johnston, Ronald J., et al. 2000.** *The Dictionary of Human Geography.* Oxford : Blackwell Publishers.
- **Lynch, Kevin. 2004.** *Obraz města. The Image of the City.* [překl.] Lenka Popelová a Jaroslav Huťa. Praha : Nakladatelství RNDr. Ivana Hexnerová – Bova Polygon.
- **Rajčáková, Eva. 2009.** *Regionálny rozvoj a regionálna politika Európskej únie a Slovenska.* Bratislava : Univerzita Komenského.
- **Samuelson, Paul A. and Nordhaus, William D. 1991.** *Ekonomie.* [editor] Marie Lucová. [překl.] Michal Mestřík, Milan Sojka a Antonín Kotulán. Praha : Nakladatelství Svoboda, 1991. str. 1010. Předmluva ing. Václav Klaus. Překlad z Economics, McGraw Hill, 13th Edition.

- **Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013. 2006.** Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, online dostupné na: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/strategie-regionálního-rozvoje-cr-07-13/1001179/46051/>
- **Toušek, Václav, Kunc, Josef and Vystoupil, Jiří, et al. 2008.** *Ekonomická a sociální geografie.* Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- **Wokoun, René, et al. 2008.** Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha : Linde.

B) HUMÁNNÍ A FYZICKÁ GEOGRAFIE

Humánní geografie

1. Humánní/humanistické geografické koncepty (determinismus, posibilismus)
2. Prostorovost v chování lidí (každodenní, celoživotní)
3. Prostorovost v přirozené změně obyvatel (znaky, dynamika, odhady, projekce, prognózy)
4. Město ve vývoji a struktuře, ve vztahu k rurálu
5. Industriální a postindustriální prostorovost, ekonomický rozvoj
6. Globální a lokální vztahy. „Válčují globální síly lokální jedinečnost ?“

Doporučená literatura:

- **Agnew, John, Livingston, David N. and Rogers, Alisdair (eds.). 1996.** *Human Geography. An Essential Anthology.* Oxford : Blackwell Publishers, 1996. p. 700. ISBN 0-631-19461-4.
- **Blažek, Jiří a Uhlíř, David. 2002.** *Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, klasifikace.* [editor] Pavel Klener. Praha : Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2002. str. 210. ISBN 80-246-0384-5.
- **Cloke, Paul, Crang, Philip and Goodwin, Mark. 2005.** *Introducing Human Geographies.* 2nd Edition. Abingdon, Oxon : Hodder Arnold, 2005. p. 650.
- **Crang, Mike. 1998.** *Cultural Geography.* London : Routledge, 1998. p. 215. ISBN 0-415-14083-8.
- **Day, Christopher. 2004.** *Duch a místo. Uzdravování našeho prostředí. Uzdravující prostředí.* [editor] Radek Váňa. [překl.] Lucie Koutková a Libuše Mohelská. Brno : ERA group, 2004. str. 275. Spirit and Place 2002, Architectural Press, Kindlington. ISBN 80-86517-95-0.
- **de Blij, Harm J. and Muller, Peter O. 2006.** *Geography. Realms, Regions and Concepts.* 12th Edition. s.l. : John Wiley & Sons, 2006. p. 560. ISBN 13 978-0-471- 71786-7. a následná vydání
- **Fellmann, Jerome D., Getis, Arthur and Getis, Judith. 2005.** *Human Geography. Landscapes of Human Activities.* 8th Edition. New York : McGraw Hill Higher Education, 2005. p. 570. ISBN 0-07-302548-8. a následná vydání
- **Gregory, Derek, et al. 2009.** *The Dictionary of Human Geography.* 5th edition. Oxford : Blackwell Publishing Ltd, 2009. p. 1052. ISBN 978-1-4051-3288-6.
- **Hägerstrand, Torsten. 1953, anglicky 1967.** *Innovation, Diffusion as a spatial process.* Chicago : The University of Chicago Press, 1953, anglicky 1967. p. 340.
- **Hámpel, Martin et al. 1996.** *Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice.* Praha : Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, 1996. str. 395. ISBN 80-902154-2-4.
- **Hámpel, Martin. 2007.** Regionální diferenciacce současného socioekonomického vývoje v České republice. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review.* Vo. 43, No. 5, 2007, stránky 889-910.
- **Johnston, Ronald J., et al. 2000.** *The Dictionary of Human Geography.* Oxford : Blackwell Publishers, 2000. p. 960. ISBN 0-631-20561-6.
- **Knox, Paul L. and Marston, Sallie A. 2004.** *Human Geography. Places and Regions in Global Context.* [ed.] Daniel Kaveney. 3rd Edition. Upper Saddle River, New Jersey : Pearson Education, Inc., 2004. p. 530. ISBN 0-12-101518-4.

- **Lynch, Kevin. 2004.** *Obraz města. The Image of the City.* [překl.] Lenka Popelová a Jaroslav Huťa. Praha : Nakladatelství RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2004. str. 224. *The Image of the City*, MIT 1960. ISBN 80-7273-094-0.
- **Samuelson, Paul A. a Nordhaus, William D. 1991.** *Ekonomie.* [editor] Marie Lucová. [překl.] Michal Mestřík, Milan Sojka a Antonín Kotulán. Praha : Nakladatelství Svoboda, 1991. str. 1010. Předmluva ing. Václav Klaus. Překlad z *Economics*, McGraw Hill, Inc. 1989, 13th Edition. ISBN 80-205-0192-4.
- **Smith, Jonathan M. 2009.** *Humanism/Humanistic Geography.* [book auth.] Rob Kitchen and Nigel Thrift. *International Encyclopedia of Human Geography.* Oxford : Elsevier, 2009, Vol. 5, pp. 239-250.
- **Thrift, Nigel. 2003.** *Space: The Fundamental Stuff of Human Geography.* [book auth.] Sarah L. Holloway, Stephen P. Rice and Gill Valentine. *Key Concepts in Geography.* London : SAGE Publications, 2003, 5, pp. 95-107.
- **Toušek, Václav, Kunc, Josef a Vystoupil, Jiří a kol. 2008.** *Ekonomická a sociální geografie.* Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. str. 410. ISBN 978-80-7380-114-4.
- **Vávra, Jaroslav. 2003.** *Argentina. Vývoj ke krizi na začátku 21. století, z ekonomického, sociálního a politického hlediska.* Učební texty. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2003. str. 65. ISBN 80-7083-773-X.
- —. **2002.** *Čas v geografii.* [autor knihy] Jaroslav Vávra a Václav Poštolka. *Zeměpis. Základy a podklady gymnaziálního učiva ve vybraných kapitolách.* Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2002, stránky 7-22.

Fyzická geografie

1. Vztah počasí a podnebí, režimy a proměnlivost, kolísání, globální oteplení
2. Vztahy pevninských a oceánských vod v oběhu vody na Zemi
3. Půdní procesy a jejich projevy v půdních horizontech
4. Reliéf jako produkt globální tektoniky a exogenní modelace
5. Biocenózy Země – procesy jejich utváření, rozdíly : souše, oceány
6. Fyzickogeografické celky : procesní vazebnost jejich složek

Doporučená literatura:

- Demek J., Quitt E., Raušer J. (1976): *Úvod do obecné fyzické geografie.* Academia, Praha, 404 s.
- Horník S., Chábera S., Kříž H., Mičian Ľ., Quitt E. (1982): *Základy fyzické geografie.* SPN, Praha, 400 s.
- Horník S., Buzek L., Mičian Ľ., Pech J., Trnka P. (1986): *Fyzická geografie II.* SPN, Praha, 320 s.
- Mičian Ľ., Zatkalík F. (1984): *Náuka o krajine a starostlivosť o životné prostredie.* Prír. fak. Univerzity Komenského, Bratislava, 140 s.
- Netopil R., Brázdil R., Demek J., Prošek P. (1984): *Fyzická geografie I.* SPN, Praha, 273 s.
- Clapham W. (1973): *Natural Ecosystems.* Macmillan, New York, 248 pp.
- Demek J., Zeman J. (1979): *Typy reliéfu Země.* Academia, Praha, 328 s.
- Goudie A.(2001): *The Nature of the Environment*, 4th ed. Blackwell, Oxford, 544 s.
- Holden J. (2008): *An Introduction to Physical Geography and the Environment.* Prentice Hall, Harlow, 762 pp.
- Huggett R. (2009): *Physical Geography: The Key Concepts.* Routledge, London, 224 pp.
- Chorley R., Kennedy B. (1971): *Physical Geography: A Systems Approach.* Prentice Hall, London, 370 pp.
- Christopherson R.(2005): *Geosystems - An Introduction to Physical Geography.* Prentice Hall, Englewood Cliffs, 752 s. +CD
- Christopherson R.(2008): *Applied Physical Geography .Geosystems in the Laboratory.* Prentice Hall, Harlow, 334 pp.
- Rjabčikov A. (1972): *Struktura i dinamika geosfery, jeje jestěstvennoje razvitije i izmeněnije čelovekom.*mysl, Moskva, 223 s.
- Sočava V. (1978): *Vvedenie v učenie o geosistemach.* Nauka, Novosibirsk, 320 s.

- Strahler A., Strahler A. (2005): *Introducing Physical Geography*. 4th ed. Wiley, New York, 567 s. + CD
- Wright R. (2005): *Environmental Science*. 9th ed., Pearson, Upper Saddle River, 712 pp.

Podklady pro studium:

- Horník S., Chábera S., Kříž H., Mičian Ľ., Quitt E. (1982): *Základy fyzické geografie*. SPN, Praha, 400 s.
- Kapitola : Meteorologie a klimatologie (E.Quitt) str. 15-77
- Horník S., Buzek L., Mičian Ľ., Pech J., Trnka P. (1986): *Fyzická geografie II*. SPN, Praha, 320 s.
- Kapitoly: Geomorfologie (L.Buzek) s.13-108
- Pedogeografie (Ľ.Mičian) s.109-196
- Biogeografie (S.Horník, P.Trnka) s.197-287
- Přírodní geokomplexy (Ľ.Mičian) s.288- 304
- Netopil R., Brázdil R., Demek J., Prošek P. (1984): *Fyzická geografie I*. SPN, Praha, 273 s.
- Kapitola: Hydrologie (R.Netopil) s.152-261
- Demek J., Zeman J. (1979): *Typy reliéfu Země*. Academia, Praha, 328 s.
- Kapitola : Typy reliéfu dna oceánů a moří (s. 52-87)

C) KARTOGRAFIE A GEOINFORMATIKA

Tučně jsou uvedeny názvy tematických okruhů.

Kurzívou jsou psány příklady možných námětů pro diskusi před státnicovou komisí.

1. Geodata – prostorové informace v geoinformatických technologiích

- *odlišná povaha prostorových a neprostorových dat*
- *vstup dat do GIS, zdroje dat primární a sekundární*
- *jaké jsou zdroje možných chyb dat v prostředí GIS?*
- *metadata – jejich význam pro vlastníky dat i zájemce o jejich pořízení*

2. Digitální model reálného světa

- *základní přístupy – vektorový a rastrový model*
- *jaké jsou výhody a nevýhody, v kterých aplikačních oblastech lze úspěšně využít kterého z uvedených modelů*
- *3D modely – jak k jejich tvorbě lze přistupovat a jaký význam jejich tvorba může mít*

3. Obrazová data dálkového průzkumu Země

- *metody získávání dat DPZ (konvenční, nekonvenční, pasivní, aktivní) – jejich význam, rozdíly a stejné rysy*
- *rozlišovací schopnost obrazových dat DPZ*
- *zdroje a typy chyb obrazových dat DPZ – jejich korekce*

4. Dálkový průzkum Země – podstata jeho metod

- *elektromagnetické záření, jeho povaha a význam pro studium povrchu Země*
- *spektrální chování objektů a povrchů*

5. Globální navigační družicové systémy

- *struktura GNSS – na příkladu a ve srovnání dvou nejvýznamnějších systémů: GPS a GLONASS*
- *určování polohy pomocí družic GPS*
- *důležité pojmy uživatele GPS*

6. Aplikace oborů geoinformatiky v praxi

- *aplikace DPZ, aplikace GIS, aplikace GNSS*
- *aplikace využívající více technologií geoinformatiky*
- *metody a geoinformatické technologie využité v tématu bakalářské práce*

7. Distribuovaný GIS a jeho dopady do praktických aplikací

- *distribuovaný GIS – data, metody, nástroje*
- *nejdůležitější OGC specifikace (WMS, WFS, KML standardy)*
- *mapové servery – význam pro veřejnou správu*
- *význam mashup aplikací*

8. Vizualizace výstupů GIS

- *využití GIS pro tvorbu výstupů, vizualizaci informací uložených/získaných metodami GIT*
- *GIS pro kartografii? Kartografie pro GIS?*
- *nedostatky GIS software pro tvorbu vizualizací*
- *trendy, přednosti vybraných vizualizací pro různé aplikační oblasti*

9. Geografický informační systém – jeho struktura

- *struktura GIS v jednotlivých funkčních segmentech*
- *jak vypadá vhodný software GIS pro příklady aplikačních oblastí GIS*
- *jaké znalosti/dovednosti by měl ovládat geoinformatik*

10. Analytické funkce GIS

- *funkce výběrové, výpočtové a modelovací*
- *jaké příklady využití modelovacích funkcí lze uvést pro humánní a fyzickou geografii*
- *jaké interpolační metody používá GIS a s jakým efektem*

11. Správa databáze v GIS

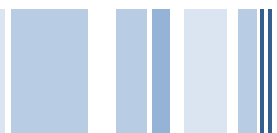
- *jak lze využít dotazovací jazyk pro práci s databází v GIS*
- *jaké funkční nástroje pro správu databáze GIS nabízí*

12. Elektronické mapy a atlasy vs. papírové mapy a atlasy

- *jaké výhody a naopak nevýhody mají papírové a elektronické mapy*
- *jak interaktivita a dynamika odlišuje elektronické mapy od papírových*
- *jak navrhnout elektronický atlas Libereckého kraje*

13. Vývoj kartografické tvorby

- *svět na starých mapách, staré mapy našich zemí*
- *studium starých map a jejich využití v současnosti*



14. Konstrukční základy map

- *referenční plochy*
- *kartografická zobrazení*
- *souřadnicové systémy*

15. Obsah map

- *prvky mapového obsahu podle původu, charakteru a významu*
- *kartografická generalizace a její praktické užití*
- *kartografické vyjadřovací prostředky*

16. Tematická kartografie

- *koncepce, kompozice, obsah tematických map*
- *zobrazovací metody kvantity a kvality do map*
- *ostatní grafické prezentace prostorových informací*

17. Kartografická díla současnosti

- *současné trendy v kartografii*
- *využití kartografických děl v oblasti fyzické a humánní geografie*

Doporučená literatura:

V rozsahu povinných předmětů Kartografie, Základy geoinformatiky, Geografické informační systémy.

